

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Valintaesitys
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hankkeen julkinen nimi PK-yritysten muutoskyvykkyys	
Hakemusnumero 107636	Kokouksen päivämäärä 9.6.2022
Saapumispäivämäärä 25.5.2022	Diaarinumero EURA 2014/13111/09 02 01 01/2022/ESAELY
Käsittelijä Pia Pirskanen	Viranomaisen Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hakijan virallinen nimi Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy	
Osatoteuttajat Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu, LUT-yliopisto, Etelä-Savon Kauppakamari, Savonlinnan hankekehitys Oy	
Toimintalinja 9. REACT-EU:n ESR-toimenpiteet	
Erityistavoite 12.4. Yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyuden lisääminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.5.2022	Päätymispäivämäärä 30.9.2023

Hankkeen sisältö

Nykypäivä on muutoksen aikaa ja yritykset ovat jatkuvasti erilaisten kasvavien paineiden alla. Viime vuosikymmeninä on ollut useita erilaisia kriisejä, mitkä ovat vaikuttaneet yritysten toimintoihin ja toimintakykyyn. Tällaisia kriisejä ovat olleet muun muassa useat kauppasodat sekä SARS- ja Zikaviruksen aiheuttamat pandemiat. Globaalien kriisien määrän odotetaan valitettavasti kasvavan tulevaisuudessa ilmastonmuutoksen seurauksena, sillä se nostaa esimerkiksi infektiosairauksien mahdollisen määrän kasvua (Kontra 2017). Viimeisimmät ennen koronapandemiaa olleet globaalit kriisit, jotka ovat vaikuttaneet suomalaisiin yrityksiin, ovat olleet lintuinfluenssa ja finanssikriisi (2009). Vallitseva koronakriisi on kuitenkin saanut aivan omat mittasuhteensa verrattuna aiempiin kriiseihin. Uusimpana kriisinä Ukrainan sota on kriisi, jonka vaikutukset tulevat näkymään taloudessamme sekä yritysten liiketoiminnassa pitkään. Kriisit ja muut suuret markkinaympäristön muutokset muodostavat aina uhkia yritysten liiketoiminnalla, mutta toisaalta muuttuva markkinaympäristö avaa myös mahdollisuuksia. Muutosten avaamien mahdollisuuksien riittävän aikainen ennakointi ja tunnistaminen luovat kilpailuetua yrityksille.

Ennakointi, innovatiivisuus, mukautumiskyky ja valmistautuminen ovat olennaisessa asemassa kriisien selättämisessä. Yritykset, jotka käyttävät hyödykseen tilanteen tuomaa epävarmuutta ja ovat kyvykkäitä tunnistamaan avautuvia uusia mahdollisuuksia, voivat sumun hälvettyä löytää itsensä paremmasta markkina-asemasta. Joustavuus ja nopea reagointikyky auttavat sopeutumaan muutoksiin ja valmistautuminen parantaa reagointikykyä.

Nopeasti muuttuvassa maailmassa pk-yritysten tulee olla yhä dynaamisempia ja joustavampia sekä seurata toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Tulevaisuuden varalle onkin suositeltavaa tehdä monia erilaisia skenaarioita sekä varautua myös pahimpaan mahdolliseen tilanteeseen.

Yritykset tarvitsevat nyt, jos koskaan tukea osaamiseen, asiakasymmärryksen kehittämiseen ja ketterään

Hankkeen nimi: PK-yritysten muutoskyvykkyys

reagointikykyyn muuttuvaan toimintaympäristöön. Kriisitilanteissa tarvitaan usein myös rohkeutta katsoa ja suuntautua sellaisille markkinoille, jotka aikaisemmin eivät ole olleet tarkastelussa mukana. Hankkeessa haemme yhdessä yritysten kanssa yritykselle taloudellista kasvua uudistamalla yrityksen liiketoimintaa kilpailukyvyyn edistämiseksi sekä tarkastelemalla uusia markkina-alueita, verkostoja ja kumppaneita.

Tämän hankkeen tavoitteena on, että Etelä-Savon maakunnan yritykset selviävät kriisien aiheuttamien poikkeustilojen yli ja ovat kriisin päätyttyä tai pitkittyessä saaneet uudistettua toimintaansa ja verkostoiduttua uusien kumppaneiden kanssa. Yksikään yritys ei saa jäädä yksin, vaan jokaiselle yritykselle tulee olla tarjolla maksutonta neuvontapalvelua, tukea, ohjausta ja valmennusta muutostilanteessa.

Hankkeen avulla tarjotaan muutostilanteessa oleville yrityksille:

- 1) Laaja tilannekuva Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamasta kriisistä alueen yrityksille alueen yrityksiin kohdennetulla tutkimuksella.
- 2) Muutoskyvykkyys -valmennus yrityksille, joita kriisi koskettaa suoraan tai välillisesti. Kriisijohtaminen on tärkeä osa PK-yrityksien strategiaa, sillä pk-yritykset ovat erittäin haavoittuvaisia kriisien aikana pienen pääoman ja henkilöstön koon vuoksi. PK-yrityksillä on kuitenkin useita strategisia etuja verrattuna suuriin yrityksiin, sillä ne pystyvät paremmin mukautumaan vallitseviin olosuhteisiin sekä tekemään nopeampia ja ketteriä päätöksiä.
- 3) Yrityksen liiketoiminnan suuntaaminen uudelleen, sisältäen sekä nopeat kehittämistoimet että pitkän aikavälin suunnitelmat ml. uusien markkina-alueiden tarkastelun ja uusien liiketoimintamallien tuomat mahdollisuudet huomioiden digitalisaatio ja kestävä kehitys.
- 4) Poikkeustilanteessa käytettävissä olevien rahoitusinstrumenttien hakeminen Business Finlandilta, ELY:ltä tai Finnveralta. ELY:n ja TEM:n rahoitusinstrumentteja haettaessa tulee yrityksellä olla myös suunnitelma, mihin kehittämistoimenpiteisiin rahoitusta tullaan käyttämään. Hanke auttaa suunnitelmien laadinnassa ja budjetoinnissa. Yrityksille jaetaan tietoa eri rahoituskanavista muutoksen tueksi, pitäen sisällään yritysten talousneuvontaa ja erilaiset uudet talouden järjestelymahdollisuudet. Taloustarkastelulla on myös kriisiä pidemmät vaikutukset ja parhaimmillaan yrittäjien taloustietoisuus kasvaa.
- 5) Mahdollisuutta verkottua yritystä hyödyttäviin kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin ja niiden toimijoihin. Hankkeessa benchmarkataan toimialojen mukaan soveltuvat verkostot.
- 6) Hallitukset töihin Etelä-Savossa -työpaketissa edistetään alueen pk-yritysten hallitusten toimintaa sekä vahvistetaan tätä kautta yritysten toimintaedellytyksiä, kasvun mahdollisuuksia sekä muutoskyvykkyyttä alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Etelä-Savo		
Seutukunnat Mikkelin, Savonlinnan		
Kunnat Hirvensalmi, Kangasniemi, Mikkelin, Pertunmaa, Mäntyharju, Puumala, Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava		

Lisätietoja hakemuksesta

KOHDERYHMÄ

Maakunnan mikro- ja pk-yritykset, joilla on tarvetta suunnata liiketoimintaa uudelleen johtuen ennakoimattomasta

Hankkeen nimi: PK-yritysten muutoskyvykkyys

kriisistä. Hankkeen kohderyhmänä ovat näiden yritysten johto ja henkilöstö.

Maakuntaliiton tekemän selvityksen mukaan vuonna 2016 suoraan Venäjälle suuntautuvaa vientiä harjoitti alueellamme 26 yritystä. Välillisesti kriisi vaikuttaa laajempaan yritysjoukkoon (arvio noin 100) kasvavina energia- ja materiaalikustannuksina. Lisäksi kohderyhmää ovat TKI -alustoihin sitoutuneet yritykset, toimijat ja verkostot. Aiesopimuksin hankkeeseen on sitoutunut 21 yritystä eri toimialoilta.

TOIMENPITEET

Työpaketti 1 (LUT-yliopisto päävastuu ja Xamk osallistuu)

Työpaketissa muodostetaan laaja tilannekuva Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamasta kriisistä alueen yrityksille alueen yrityksiin kohdennetulla tutkimuksella, joka koostuu sekä kyselytutkimuksesta, haastattelututkimuksesta että eri kehittämistoimenpiteissä olevien yritysten seurannasta.

Työpaketti 2 (Xamk)

-Muutoskyvykkyys -valmennusohjelma yritysten muutostilanteisiin

Teemat määritellään yritysten tarvekartoitusten pohjalta. Valmennuksen sisällöt voivat olla yleisluontoista tietoa muutoksen ja uudistusten tueksi tai kohdennetumpia teemoja yritysten tarpeisiin liittyen kohdennetulle yritysjoukolle (esim. tietty markkina-alue tai yhteneväinen haaste). Yleisinä tavoitteina ovat:

- 1) Tuetaan yrityksiä tunnistamaan muutostarpeet ja mahdollisuudet sekä nykytilanne
- 2) Vahvistetaan yrityksen valmiuksia tarttua kehittämismahdollisuuksiin
- 3) Tuetaan yritysten ja yksilöiden kykyä muutosten läpikäymiseen
- 4) Vertaistuki ja seuraavat askeleet

- Ajankohtaistilaisuudet ja asiantuntijapuheenvuorot / webinaarit

- Verkostoitumisen ja vertaisoppimisen vahvistaminen yritysten tarpeet huomioiden

Työpaketti 3 (Miksei Oy, Savonlinnan hankekehitys, Xamk osallistuu)

Liiketoiminnan uudelleen suuntaaminen/kehittämistyöpajat, joissa laaditaan liiketoiminnan kehittämissuunnitelma.

Toteutetaan projektihenkilöstön ja ulkopuolisten asiantuntijoiden yhteistyöllä. Tarpeen mukaan hyödynnetään myös muita alueen yrityskehittämisen- ja mentoriverkostoja sekä tehdään yhteistyötä kohderyhmää ja hankkeen tavoitteita tukevien kehittämishankkeiden kanssa.

Työpaketti 4 (Miksei Oy)

Venäläistaustaisen innovaatiotoiminnan uudelleen suuntaaminen. Uusien korvaavien innovaatioiden, startuppien ja verkostojen haku hyödyntäen olemassa olevia verkostoja.

- Innovaatioalustat innovaatioympäristönä -työpajat (2 kpl) ja yhteistyöaihioiden jatkotyöstäminen case-kohtaisesti
- Kansallisten ja kansainvälisten verkostojen benchmarkkaus toimialojen mukaan sekä verkostojen luomien uusien mahdollisuuksien viestiminen yrityksille
- Korvaavien markkina-alueiden haku EU-maista sekä muista venäjänkielisistä maista kuin Venäjä (webinaarit)

Työpaketti 5 (Etelä-Savon kauppakamari)

Hallitukset töihin Etelä-Savossa

Työpaketissa kontaktoidaan alueen pk-yrityksiä, analysoidaan yritystä hallitustyön näkökulmasta sekä tarjotaan erilaisten ajankohtais-, verkostoitumis- ja koulutustilaisuuksien kautta työkaluja hallitustyön kehittämiseen. Hankkeessa jaetaan myös yrityksille tietoa siitä, mistä eri kanavista ja verkostoista voi löytyä ulkopuolisia hallituksen jäseniä (esim. HHJ-alumnyhteisö). Optiona tarjotaan myös mahdollisuutta etsiä ulkopuolisia hallituksen jäseniä yhteistyöverkoston kautta. Hankkeessa järjestetään noin 10 erilaista ajankohtais-, verkostoitumis- ja koulutustilaisuutta hankkeeseen osallistuville ja muille alueen yrityksille, joissa nostetaan esille hallitustyön tuomaa lisäarvoa sekä mahdollistetaan osallistujien verkostoituminen ja vertaisoppiminen.

TULOKSET JA VAIKUTUKSET

- Yritysten liiketoimintamallit ja –prosessit on päivitetty ja liiketoimintaa on suunnattu uudelleen. Kiertotalouden, kestäväen kehityksen ja digitalisaation tarjoamia liiketoimintamahdollisuuksia on otettu käyttöön.
- Uusien liiketoiminta-avausten myötä turhia kohdeyrityksien alasajoja ja konkurssiin ajautumisia on estetty.
- Osaaminen liiketoiminnan kehittämiseen on lisääntynyt yrityksen johdossa ja henkilöstössä.
- Yritysten muutoskyvykkyys ja riskin hallinta tulevaisuuden muutoksia kohtaan on parantunut sekä osaaminen ja valmiudet reagoida, toimia ja sopeutua erilaisiin muutostilanteisiin ovat parantuneet.
- Hankkeessa on muodostettu laaja tilannekuva Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman kriisin vaikutuksista alueen yrityksiin sekä näkemys uusista potentiaalisista markkina-alueista.
- Noin 20 yritystä on hakenut ja saanut rahoitusta kehittämishankkeelleen joko julkisilta rahoittajilta tai yksityisiltä rahoittajilta.
- On tunnistettu 3 uutta innovaatioyhteistyöverkostoa sekä 10 kansallista tai kansainvälistä verkostoa eri toimialoilta ja viestitty niiden tarjoamista mahdollisuuksista yrityksille.
- PK-yritysten hallitustoiminta ja hallitustyöskentelyn osaaminen ovat kehittyneet. Yrityksissä kiinnitetään huomiota systemaattiseen hallitustyöskentelyyn, joka luo mahdollisuuksia niin lyhyen kuin pidemmän aikavälin kehittymiselle.
- Hankkeen tuloksena on meneillään vähintään 15 kappaletta pk-yritysten kansainvälistymisprosesseja Eurooppaan ja Pohjoismaihin.
- Lyhyen että pitkän aikavälin isona vaikutuksena on, että yritysten liiketoimintamahdollisuudet turvataan.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Palkkakustannukset	394 728	1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	478 106	80,00
2 Ostopalvelut	135 800	2 Kuntien rahoitus	36 481	6,10
3 Muut kustannukset	0	3 Muu julkinen rahoitus	82 546	13,81
4 Flat rate	67 105	4 Yksityinen rahoitus	500	0,08
Kustannukset yhteensä	597 633	Rahoitus yhteensä	597 633	100,00
5 Tulot	0			
Nettokustannukset yhteensä	597 633			

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €
6 Kunnat	0	5 Kuntien rahoitus	0
7 Muu julkinen	0	6 Muu julkinen rahoitus	0
Yhteensä	0	Yhteensä	0

Kustannusarvio yhteensä	597 633	Rahoitussuunnitelma yhteensä	597 633
--------------------------------	----------------	-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 -rakennerahasto-ohjelman mukainen ja sopii toimintalinjan 9 REACT-EU:n ESR-toimenpiteet erityistavoitteeseen 12.4. Yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyuden lisääminen. Ohjelman tavoitteiden mukaisesti hanke tukee yritysten johtoa ja henkilöstöä muutoksista selviämässä sekä osaamisen kehittämisessä uusien liiketoimintamahdollisuuksien kartoittamiseksi ja kehittämiseksi sekä verkostojen luomiseksi. Teemoina uusien markkinoiden ja liiketoiminta-avausten osalta painotetaan kestävää kehitystä, kiertotaloutta sekä digitalisaatiota. Hankkeen toimenpiteet kohdennetaan kunkin yrityksen tarpeista ja lähtökohdista käsin.

Hankkeessa järjestettävä yritysten neuvonta ja valmennus edesauttavat yrityksiä selviytymään viime aikaisista kriisitilanteista (koronapandemia sekä Venäjän ja Ukrainan sota), mutta antavat valmiuksia kohdata myös jatkossa erilaisia kriisi- ja poikkeustilanteita ja yritysten toimintaan kohdistuvaa epävarmuutta. Hankkeen vaikutuksesta yritykset onnistuvat suuntaamaan liiketoimintaansa uudelleen huomioiden digitalisaatioon ja vihreään siirtymään liittyvät

mahdollisuudet sekä löytävät markkina-avauksia uusista kohdemaista.

Osa toimenpiteistä on de minimiksen alaista toimintaa kohdeyrityksille, mikä tulee määritellä hankehakemukselle.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 4.5.2022

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 9.5.2022

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 9.6.2022